

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/009 van 15 februari 2022

over

tekst	ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van artikel 17 en 24/1 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 2018 tot operationalisering van de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding
roepnaam	(besluit wijziging operationalisering leerlingenbegeleiding)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 14 januari 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Ben Weyts, vice-minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand van 18 januari 2022, ontvangen door de VTC op 18 januari 2022;

Brengt op 15 februari 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *tot wijziging van artikel 17 en 24/1 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 2018 tot operationalisering van de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De Centra voor Leerlingenbegeleiding hebben de opdracht om een aantal **gegevens uit het multidisciplinair dossier** van de leerling te bezorgen aan de overheid zodat de Vlaamse regering beleidsopties kan formuleren. Er wordt een **nieuw thema 'leefstijl en gezondheid'** ingeschreven in de regelgeving waarover data worden uitgewisseld.

4. Over het ontwerp van besluit *tot operationalisering van de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding* van 1 juni 2018 werd advies gegeven door de Gegevensbeschermingsautoriteit op 6 februari 2019¹.

5. In de volgende bepaling van het Ontwerp is er sprake van persoonsgegevens:

“Art. 3. In artikel 24/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een punt 15° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“15° leefstijl en gezondheid.”;

2° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede “vermeld in paragraaf 1, 9° tot en met 14°”

vervangen door de zinsnede “vermeld in paragraaf 1, 9° tot en met 15°”;

3° in paragraaf 4, derde lid, wordt de zinsnede “vermeld in paragraaf 1, 9°, 10°, 11°, 12°, 13° en 14°”
vervangen door de zinsnede “, vermeld in paragraaf 1, 9° tot en met 15°,”.

6. Artikel 24/1 luidt, na de voorgenomen aanpassingen, als volgt (de gewijzigde passages zijn onderlijnd):

“§ 1. Ter uitvoering van artikel 17 van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding registreren de centra op elektronische en gestandaardiseerde wijze activiteiten en gegevens in het multidisciplinaire dossier van de leerling, op basis van het rijksregisternummer of bisnummer van de leerling, die betrekking hebben op de volgende thema's:

1° verslag;

2° gemotiveerd verslag;

3° problematische afwezigheden;

4° overstap naar het lager onderwijs;

5° overstap naar het secundair onderwijs;

6° revalidatie tijdens de lestijden;

7° definitieve uitsluiting;

8° leerplichtigen met een verklaring huisonderwijs;

9° lengte;

10° gewicht;

11° gehoor;

12° visus;

13° pubertaire ontwikkeling;

14° mondgezondheid;

15° leefstijl en gezondheid.

§ 2. Voor de thema's, vermeld in paragraaf 1, kunnen nomenclatuurfiches opgemaakt worden. Een nomenclatuurfiche is een technische fiche die een exacte beschrijving geeft van welke informatie op welke manier gepseudonimiseerd moet worden.

---

¹ <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-18-2019.pdf>

De bevoegde diensten van de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, de bevoegde diensten van de Vlaamse minister, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, en de centrumnetten stellen samen de inhoud van de nomenclatuurfiles vast.

§ 3. De bevoegde diensten van de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, stellen voor de gegevens voor de thema's, vermeld in paragraaf 1, 1° tot en met 8°, het formaat van de gegevensoverdracht vast. De gegevensoverdracht verloopt dagelijks via webservices.

De bevoegde diensten van de Vlaamse minister, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, stellen voor de gegevens voor de thema's, vermeld in paragraaf 1, 9° tot en met 15°, het formaat van de gegevensoverdracht vast. De gegevensoverdracht vindt jaarlijks plaats.

§ 4. De centra bezorgen de gegevens voor de thema's vermeld in paragraaf 1, 1°, 2°, 4°, 5°, 6° en 8° aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten met vermelding van het rijksregisternummer of bisnummer van de betrokken leerling. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten is de verwerkingsverantwoordelijke voor deze gegevens. De gegevensoverdracht heeft tot doel de controle van de toelatingsvoorwaarden tot het onderwijs mogelijk te maken. De gegevens worden bewaard tot de beëindiging van de schoolloopbaan van de leerling.

De centra bezorgen de gegevens voor de thema's vermeld in paragraaf 1, 3° en 7° aan het Departement Onderwijs en Vorming op een dergelijke wijze dat ze uniek zijn, maar niet langer met een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon in verband gebracht kunnen worden. Het Departement Onderwijs en Vorming is de verwerkingsverantwoordelijke voor deze gegevens. De gegevensoverdracht heeft tot doel beleidsondersteunende statistische analyses te kunnen formuleren. De bewaartermijn van de gegevens is onbeperkt.

De centra bezorgen de gepseudonimiseerde gegevens voor de thema's vermeld in paragraaf 1, 9° tot en met 15 aan het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Het Agentschap Zorg en Gezondheid is de verwerkingsverantwoordelijke voor deze gegevens. De gegevensoverdracht heeft tot doel:
1° beleidsinformatie te ontwikkelen waarmee gezondheidsdoelstellingen en -indicatoren kunnen worden opgevolgd;
2° inzicht te krijgen in de rol van centra binnen preventieve gezondheidszorg;
3° de kwaliteit en de bruikbaarheid van de standaarden gebruikt binnen centra te evalueren en zo nodig aan te passen;
4° epidemiologische gegevens te verkrijgen die inzicht geven over gezondheidsstatus van de Vlaamse leerlingenpopulatie.

De gegevens worden door het Agentschap Zorg en Gezondheid bewaard tot maximaal 30 jaar na ontvangst van deze gegevens."

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- leerlingen in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs

en dat het minstens de volgende gegevens betreft :

- identificatiegegevens : rijksregisternummer of bisnummer;
- gegevens met betrekking tot gezondheid;
- gegevens met betrekking tot leefstijl.

8. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatie- en contactgegevens en dus gaat het om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Bezorgdheden

9. De VTC stelt vast dat er persoonsgegevens ingezameld en uitgewisseld worden van leerlingen over leefstijl en gezondheid.
10. Het begrip "leefstijl" wordt niet nader omschreven in het Ontwerp, de nota aan de Vlaamse Regering of in het te wijzigen besluit of het decreet. De VTC beveelt aan om dit begrip duidelijk te definiëren eventueel door verwijzing naar een bestaande definitie in andere regelgeving.
11. De verzamelde gegevens kunnen gebruikt worden voor profilering, met name voor het opbouwen van een profiel van de leerlingen, met risico's voor beïnvloeding en discriminatie (eventueel ook op latere leeftijd).
12. De VTC wijst erop dat de vermelde gegevens mogelijk betrekking hebben op levensgewoonten, zoals roken, gebruik van verdovende middelen en dat deze in belangrijke mate raken aan de privé-sfeer van de betrokkenen. De VTC maakt wat dit betreft het nodige voorbehoud. De eisen inzake proportionaliteit, vertrouwelijkheid en beveiliging zullen minstens zo streng moeten zijn als voor gegevens die de gezondheid sensu strictu betreffen.

3. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

13. De wettelijke basis van het Ontwerp is:

- Artikel 47quater van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997:

"Bij de leerlingenbegeleiding heeft de school een basisaanbod voor alle leerlingen en biedt zorg voor leerlingen voor wie dit niet volstaat.

In de fase van de verhoogde zorg kan de school consultatieve leerlingenbegeleiding vragen aan het CLB of wordt dit door het CLB aangeboden waar het dat nodig acht.

In de fase uitbreiding van zorg wisselen de school en het CLB met elkaar de beschikbare relevante informatie uit om de afspraken over de bijkomende inzet van middelen, hulp of expertise te realiseren.

De Vlaamse Regering kan met betrekking tot deze opdrachten nadere bepalingen vastleggen."

- Artikel 123/3 van de Codex secundair onderwijs van 17 december 2018:

"§ 1. Behalve in geval van huisonderwijs of indien de jongere valt onder toepassing van artikel 123/5, zijn de betrokken personen verplicht ervoor te zorgen dat de jongere voor de duur van de leerplicht in een school of centrum is ingeschreven, die school of dat centrum geregeld bezoekt en, in voorkomend geval, aan de voorwaarde van werkplekieren voldoet. Zowel voor leerplichtige als voor niet-leerplichtige jongeren, regelt de Vlaamse Regering de controle op de inschrijvingen, op het geregeld schoolbezoek en op het werkplekieren, en bepaalt ze de redenen van afwezigheid die als geldig aanvaard kunnen worden.

§ 2. De school- en centrumdirecties zijn verplicht hun medewerking te verlenen aan die controle. (...)"

- decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

“Art. 14, § 1. Het centrum en de school maken afspraken over de schoolspecifieke samenwerking en leggen die vast. De school neemt daarvoor het initiatief. De Vlaamse Regering bepaalt welke samenwerkingsafspraken een school en een centrum minstens vastleggen.

Het centrum deelt relevante informatie over de leerlingen in begeleiding met de school. De school deelt relevante informatie die in de school aanwezig is over de leerlingen met het centrum. Leerlingen of de ouders van niet-bekwame leerlingen dienen hun toestemming te geven bij het doorgeven van de informatie verzameld door het centrum voor leerlingenbegeleiding. Bij het doorgeven en het gebruik van deze informatie gelden de regels inzake het ambts- en beroepsgeheim, de deontologie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Voor de toepassing van dit artikel wordt het begrip bekwaamheid gehanteerd zoals gedefinieerd in artikel 4 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp.

(...)”

“Art. 17. Om de Vlaamse Regering in staat te stellen beleidsopties te formuleren, bepaalt de Vlaamse Regering welke gegevens bezorgd worden, in welke vorm en aan welke diensten. Dat gebeurt na overleg met de centrumnetten.

Het centrum brengt jaarlijks verslag uit over een aantal gegevens uit het multidisciplinair dossier van de leerling, met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

Voor de samenwerking wisselen het centrum en de schoolexterne diensten waarmee het samenwerkt de nodige gegevens uit. Ze houden daarbij rekening met hun beroepsgeheim.”

14. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
15. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermeldt niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden.
16. De VTC meent dat er sprake is van een verwerking noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (art. 6, lid 1, c), AVG)² en een verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (artikel 6, lid 1, e), AVG), zoals ook verwoord aan het hoger aangehaalde advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit³.
17. De VTC beveelt aan de rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp, minstens in de nota aan de Vlaamse regering.
18. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM⁴, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

---

² “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

³ <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-18-2019.pdf>

⁴ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen⁵ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁶

19. De VTC gaat ervan uit dat bepaalde verwerkingen die volgen uit de decretale regeling kunnen gesteund worden op een rechtvaardigingsgrond als bedoeld in artikel 6, lid 1, c), AVG en andere in artikel 6, lid 1, e), AVG.
20. Voor verwerkingen, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, en waarvan de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is artikel 6, lid 1, c), AVG moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁷. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.
21. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
22. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
23. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven. Zoals al werd aangegeven wordt hier, afhankelijk van wat met de bijkomende categorie bedoeld wordt, mogelijk meer informatie over het privé-leven verwerkt.
24. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen.

---

⁵ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁵;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden⁵;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁵.

⁶ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁷ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht

25. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
  - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
26. De medewerkers van de CLB zijn gebonden door een strafrechtelijk gesanctioneerd beroepsgeheim⁸.
27. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie verder).

4. Doelbinding

28. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
29. De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt het volgende als doeleinden:
- “Op 01/10/2021 werd een nieuwe methodiek ‘Gezond leven? Check het even!’ geïntroduceerd in de CLB’s en die zal vanaf januari 2022 toegepast worden. Deze methodiek maakt integraal deel uit van het verplicht systematisch contact voor leerlingen van het 3de leerjaar secundair onderwijs en bevraagt de leefstijl en gezondheid (mentaal, fysiek en sociaal) bij de leerlingen met het oog op leefstijladvies, vroegdetectie van risico’s of problemen en, indien nodig, begeleiding. De toepassing van de methodiek omvat ook de verwerking en registratie van deze gegevens in het multidisciplinair dossier van de leerling.*
- Beleidsmatig is het voor het agentschap Zorg en Gezondheid, als bevoegde dienst van de Vlaamse minister bevoegd voor het preventief gezondheidsbeleid, zeer relevant om over deze data te beschikken om het beleid preventieve gezondheidszorg in de setting onderwijs, en o.a. de gezondheidsdoelstelling ‘de Vlaming leeft gezonder in 2025’ te evalueren.”*
30. De persoonsgegevens worden dus ingezameld voor leefstijladvies, vroegdetectie van risico’s of problemen en begeleiding. Daarnaast worden de gegevens gebruikt voor de evaluatie van een gezondheidsdoelstelling. Deze doeleinden zijn duidelijk afgebakend.
31. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang.

---

⁸ Art. 458, Strafwetboek: *“Geneesheren, heekundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen.”*

32. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn onder voorbehoud van wat uiteengezet werd onder “bezorgdheden”.

5. Verantwoordelijkheid

33. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
34. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen. Het te wijzigen besluit duidt het Agentschap voor Onderwijsdiensten aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens in kwestie (art. 24/1 § 4 besluit van 1 juni 2018 tot operationalisering van de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding).
35. De centra bezorgen de gepseudonimiseerde gegevens voor de thema's vermeld in paragraaf 1, 9° tot en met 15 aan het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Het Agentschap Zorg en Gezondheid is de verwerkingsverantwoordelijke voor deze gegevens.
36. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁹ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
37. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹⁰ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
38. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:
- wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken; GEVOELIGE GEGEVENS.

6. Minimale gegevensverwerking

39. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
40. De **categorieën betrokkenen** zijn leerlingen in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs en de **categorieën gegevens** zijn voor wat de beoogde wijziging betreft minstens:

---

⁹ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹⁰ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_ljsten_v1_voor_web.pdf

- identificatiegegevens op basis van rijksregisternummer of bisnummer;
  - gegevens met betrekking tot gezondheid;
  - gegevens met betrekking tot leefstijl.(zie hiervoor onder bezorgdheden)
41. De VTC vestigt in elk geval de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹¹.
42. De VTC kan niet beoordelen of voldaan wordt aan het principe van de minimale gegevensverwerking gezien het begrip “leefstijl” nog niet verduidelijkt werd. Misschien gebeurt dit in de nomenclatuurfiches waarvan sprake, maar dat is op dit ogenblik moeilijk te beoordelen. Doordat enkel gepseudonimiseerde gegevens worden doorgegeven, wordt al minstens gedeeltelijk aan de proportionaliteitstoets voldaan.
43. Wat de **instanties die toegang** hebben betreft, dit zijn de betrokken centra voor leerlingenbegeleiding zelf en het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid
44. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens aan het Agentschap Zorg en Gezondheid. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
45. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
46. Wat de **bewaartermijn** betreft, is in het te wijzigen besluit een termijn van 30 jaar voorzien (art. 24/1, § 4). De nota aan de Vlaamse regering geeft evenwel geen verantwoording voor deze termijn. De VTC beveelt dan ook aan om deze toch wel ruime termijn te verantwoorden in de nota aan de Vlaamse Regering. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt. De VTC beoordeelt het positief dat de pseudonimiseringsverplichting in het decreet wordt ingeschreven, maar wijst erop dat pseudonimisering al een wettelijke verplichting is als ruwe data niet meer nodig zijn en anonimisering niet mogelijk is (en pseudonimisering wel).

7. Juistheid

47. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
48. Alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren. De verwerkingsverantwoordelijke is dus verplicht tot een permanente kwaliteitsbewaking en -zorg. Op de verwerkingsverantwoordelijke rust een middelenverbintenis: hij zal alle redelijke maatregelen nemen zoals een voorzichtige en vooruitziende verwerkingsverantwoordelijke dit doet, in dezelfde omstandigheden.¹²
49. De VTC heeft geen opmerkingen wat dit betreft.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

50. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde

¹¹ Zie artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

¹² DE BOT, D., *De toepassing van de Algemene Verordening gegevensbescherming in de Belgische context. Commentaar op de AVG, de Gegevensbeschermingswet en de Wet Gegevensbeschermingsautoriteit, Handboek*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2020, 497-498.

communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

51. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 51, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen, met inbegrip van degenen die het ouderlijk gezag uitoefenen, goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

9. Beveiligingsmaatregelen

52. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
53. De VTC wijst erop dat aangezien het bijzondere categorieën van persoonsgegevens en mogelijk gevoelige gegevens sensu lato betreft, een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
54. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
  - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
  - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
55. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹³ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁴ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁵ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁶.
56. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁷.

---

¹³ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁴ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁵ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁶ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁷ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

III. BESLUIT

57. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- het toevoegen van de rechtvaardigingsgrond aan het Ontwerp, minstens aan de nota aan de Vlaamse Regering (randnummer 17-18)
- het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (randnummer 38-40);
- het begrip "leefstijl" verduidelijken, minstens in de nota aan de Vlaamse Regering, zodat de proportionaliteit nagegaan kan worden (randnummer 43);
- de bewaartermijn te verantwoorden in de nota aan de Vlaamse Regering (randnummer 47-48);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7);
- de beveiligingsmaatregelen uitwerken (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-02-20 22:14:48 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

